

La Universitat d'Alacant va acollir, els dies 4 i 5 de febrer de 2010, les Primeres Jornades del Projecte Alcover, amb la voluntat de convertir-se en un espai de trobada, anàlisi i avaluació de la dramaturgia en català; aquestes I Jornades es van celebrar al campus de la Universitat d'Alacant, organitzades pel Vicerectorat d'Extensió universitària d'aquest centre així com pels responsables del Projecte Alcover. En aquestes primeres jornades, reconegudes acadèmicament amb crèdits de lliure elecció per la Universitat d'Alacant, van comptar amb la participació de nombrosos especialistes en la matèria, tant del plànol acadèmic, institucional, i professional. Es van matricular 42 persones, que van assistir als fòrums, taules rodones, ponències i actes culturals que van conformar les jornades.

L'objectiu general de les jornades va ser el debat l'estat actual de les arts escèniques als territoris del projecte, això és, País Valencià, Illes Balears, Catalunya, i Andorra. En paraules del coordinador del Projecte Alcover, Tomeu Amengual, el projecte és una agrupació de trenta teatres i les Universitat Jaume I de Castelló, la Universitat de València i la Universitat d'Alacant, que neix amb la finalitat de programar, promocionar i intercanviar obres teatrals en els diferents llocs de parla catalana.

PROGRAMA DE LES JORNADES

DIJOUS, 4 DE FEBRER

9:00-9:30h

Recepció i lliurament de materials.

9:30-10:00h

Inauguració: presentació de les jornades.

10:00-11:30h

Taula redona: Dades del teatre en català als quatre territoris.

Moderador: Tomeu Amengual, Coordinador Projecte Alcover

Anna Falguera, Directora General de Promoció Cultural de la Generalitat de Catalunya

Tomás Ibáñez, President AVETID

Pep Ramón Cerdà, Delegat Teatre Govern de Les Illes Balears

Ester Nadal, Directora de Escena Nacional de Andorra.

La conclusió general és que la implantació de la llengua en l'àmbit del teatre és satisfactòria, amb dades com el 80% de les representacions a Catalunya durant els tres últims anys i el 100% a Andorra, on la presència en altres llengües foranes com el castellà o el francès és irrellevant. Fins i tot a la Comunitat Valenciana, Ibáñez assegura que la majoria de les companyies es plantegen realitzar les obres de manera bilingüe, encara que afirma que “entre les noves generacions l'ús del valencià ha decregut, hagut de sobretot a l'atomització de l'oferta a la ciutat de València”. En el cas del teatre infantil, el 95% de les obres es realitza en valencià, i el teatre d'adults es representa en ambdues llengües depenent dels territoris. En el camp de la programació, “es rep moltes obres externes, sobretot en castellà, a causa de la política de starsystem”, afirma Ibáñez. Respecte a la producció, hi ha manifestes diferències entre regions. Catalunya, amb una mitjana de 600 estrenes a l'any, es desmarca d'Andorra, que últimament ha començat a

realitzar obres de petit i mig format, i que es defineix com un país “receptor de teatre” que, al no pertànyer a la CE i no poder assumir molts de les despeses, tendeix a la coproducció. A Balears “fa quinze anys no hi havia una producció sòlida”, segons Cerdà, una tendència que s'ha transformat amb 50 estrenes a l'any, encara que l'exportació a altres territoris segueixi sent una assignatura pendent, igual que ocorre a la Comunitat Valenciana, amb cent estrenes a l'any, i Andorra.

11:30-12:30h

Ponència: L'impacte econòmic de les arts escèniques.

Xavier Marcé. Presenta: Carme Suarez, tècnica ajuntament Alcudia (Mallorca)
Conclusions de l'estudi sobre el valor econòmic del teatre, promogut per la Fundació Romea.

Xavier Marcé, reconegut economista, gestor cultural, docent, i actualment vicepresident de Focus, va exposar les conclusions generals de l'estudi promogut per la Fundació Romea, sobre les dualitats en què es mou el sector teatral, entre el públic i el privat, etc. el sector de la cultura i la seva repercussió en l'economia, en aquest cas centrat en l'àmbit del teatre als territoris del projecte Alcover, sistemes de finançament, les repercussions polítiques, els mecanismes de gestió, les inversions en producció i distribució, el paper de les institucions culturals públiques, models de treball...

La dramaturgia catalana del segle XXI tractarà d'esbrossar el camí que ha seguit el teatre en llengua catalana i sobretot la direcció que ha de seguir perquè els creadors, directors, actors, programadors, en definitiva, la gent del teatre, conte amb unes coordenades bàsiques que els orienta en un món teatral moltes vegades confús i que les confereix una identitat pròpia.

12:30-13:00h

Taula rodona: Una dramaturgia catalana del segle XXI.

Moderador: Jaume Lloret, professor Universitat d'Alacant

Salvador Sunyer, Director Festival Temporada Alta de Tardor de Girona

Miquel Mestres, President de l'Associació Cultural Projecte Alcover.

Els participants en la taula rodona van exposar els seus punts de vista sobre la realitat d'aquest aspecte, des de les diferents perspectives que cadascun dels integrants poguera aportar: una visió més acadèmica per part de Jaume Lloret; una versió més professional, de Salvador Sunyer, i una visió més institucional a càrrec de Miquel Mestres. En general cap assenyalar que la salut de la dramaturgia en català és bona, que existeixen elements de renovació de l'escena i dels autors; la nòmina de dramaturgs s'ha incrementat i assentat en els últims anys, si bé cap reforçar els mecanismes de publicació i producció dels textos.

14:00h Dinar

Crear i triomfar en català? El vehicle de la llengua es converteix en l'objecte d'anàlisi, en especial de les circumstàncies i condicions que permeten a tota una generació de creadors despuntar i afermar-se, crear-se un univers propi i d'un abast significatiu.

17:00-18:00h

Ponència, Crear i triomfar en català.

Isabel-Clara Simó, escriptora

Presenta Carles Cortés. Universitat d'Alacant.

18:00-19:00h

Taula redona. Crear i triomfar en català.

Modera: Teresa Garcia, Ajuntament de Tàrrrega

Oriol Broggi, director d'escena i dramaturg

Sebastià Alzamora, escriptor

Xavier Sarrià, músic de Obrint Pas.

La intervenció d'Isabel-Clara Simó, reconeguda autora en el camp de la literatura, va posar l'accent en el valor de la qualitat literària, en el valor de les creacions artístiques en relació al fet lingüístic. La reivindicació de les emocions que generen els textos, les obres de teatre, la música constitueix l'eix del discurs de l'autora. Una obra ha d'emocionar i ha de tenir un grau de qualitat suficient per transcendir cultures i fronteres.

Els integrants de la posterior taula rodona, a la qual es va incorporar Isabel-Clara Simó, es van reafirmar sobre aquests arguments, si bé es van apuntar algunes de les dificultats que, cadascun al seu territori artístic (el teatre, la literatura, la música en el cas de Xavier Sarrià, que s'ha ampliat a la novel·la), es troben a l'hora de produir i difondre els seus treballs, considerant, en tot cas, que les seves trajectòries estan consolidades i tenen un mercat definit.

20:00 hores, Paranimf

CONCERT

Verdcel, La roda de l'espai (Verdcel canta Raimon).

DIVENDRES, 5 DE FEBRER

Prenent el concepte frontera de forma àmplia, les arts escèniques són un territori on aprofundir sobre les línies que separen i també uneixen les diferents geografies, estètiques i llenguatges artístics que defineixen la dinàmica escènica, l'adaptació als nous temps i maneres d'expressió. I des d'una altra perspectiva també debatrem sobre la repercussió internacional dels nostres creadors.

10:00-11:00h

Ponència: Traspasant fronteres.

Pau Miró, dramaturg

Presenta: Sandra Montserrat, Universitat d'Alacant.

11:00-12 :00h

Taula Redona: Traspasant fronteres.

Modera Benja Doménech, Tècnic Ajuntament de Silla

Joan Antón Rechi, director teatral

Pau Miró.

L'actor i dramaturg Pau Miró, per la seva pròpia experiència i trajectòria, va traçar físicament una frontera on va situar, a un costat i un altre, els elements de la creació teatral que són susceptibles de traspasar aquesta línia que els separa, donant així forma de performance al concepte de transversalitat. El relat en primera persona de l'experiència de Pau Miró va servir per establir una espècie de catàleg sobre les accions teatrals que creuen la línia pel que fa a llenguatges escènics, que uneixen música, teatre, dansa, pintura, etc.

12:00 h

Cloenda.

12:30 h

Reunió del programadors del Projecte Alcover.